

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากระบวนการนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกัน ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2558 และมีผลใช้บังคับวันที่ 2 กรกฎาคม 2559 พบว่า พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 มีโครงสร้างของกฎหมายทั้งสิ้น 91 มาตรา ประกอบด้วย

บททั่วไป มาตรา 1-4

หมวด 1 สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ มาตรา 5-13

หมวด 2 การดำเนินการทางทะเบียน มาตรา 14-21

หมวด 3 สิทธิและหน้าที่ของผู้ให้และผู้รับหลักประกัน มาตรา 22-28

หมวด 4 สิทธิหน้าที่ระหว่างผู้ให้หลักประกันและผู้รับหลักประกัน กับบุคคลภายนอก
มาตรา 29-34

หมวด 5 การบังคับหลักประกันที่เป็นทรัพย์สิน มาตรา 35-53

หมวด 6 การบังคับหลักประกันที่เป็นกิจการ

ส่วนที่ 1 ผู้บังคับหลักประกัน มาตรา 54-60

ส่วนที่ 2 กระบวนการบังคับหลักประกันที่เป็นกิจการ มาตรา 61-74

ส่วนที่ 3 การคัดค้านผู้บังคับหลักประกัน มาตรา 75-79

หมวด 7 ความระงับสิ้นไปแห่งสัญญาหลักประกันทางธุรกิจ มาตรา 80-81

หมวด 8 บทกำหนดโทษ มาตรา 82-91

อัตราค่าธรรมเนียม

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ได้มีการประกาศใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการรายเล็กและรายย่อย (SMEs) ให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น สาระสำคัญอยู่ที่ผู้ประกอบการสามารถนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ มาใช้เป็นหลักประกันได้ โดยไม่ต้องส่งมอบการครอบครองให้แก่ผู้รับหลักประกัน ทำให้ผู้ให้หลักประกันยังสามารถใช้ทรัพย์สินนั้นผลิตสินค้าหรือบริการเพื่อให้เกิดมูลค่าต่อไปได้ จึงนับได้ว่าเป็นหลักประกันรูปแบบใหม่ นอกเหนือไปจากหลักกฎหมายหลักประกันรูปแบบเก่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

คือ หลักประกันด้วยทรัพย์สิน ตามกฎหมายการจำนอง จำนำ ซึ่งเป็นระบบกฎหมายที่มีมายาวนานกว่า 80 ปี ทำให้มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ อีกทั้งไม่สอดคล้องต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่เจริญก้าวหน้า ดังนั้น เพื่อเป็นการหาทางออก จึงมีแนวคิดที่จะขยายรูปแบบหลักประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สินให้แตกต่างไปจากการจำนองและการจำนำ

ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ คือ สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เรียกว่าผู้ให้หลักประกัน ตราทรัพย์สินไว้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้รับหลักประกัน เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้รับหลักประกัน และผู้ให้หลักประกันอาจตราทรัพย์สินของตนไว้เพื่อประกันการชำระหนี้อันบุคคลอื่นต้องชำระก็ได้ (มาตรา 5) ทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจที่ผู้จัดทำได้นำเสนอเฉพาะในส่วนของทรัพย์สินทางปัญญาตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 มาตรา 8 (5) ซึ่งทรัพย์สินทางปัญญานับว่าเป็นทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตนตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 51 (ฉบับปรับปรุง 2550) มีปัญหาข้อกฎหมายอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคการนำเครื่องหมายการค้ามาจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานทะเบียน รวมถึงปัญหาการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า เนื่องจากการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลาให้ความคุ้มครองสิทธิ การเสื่อมค่า สิ่งต่างๆ เหล่านี้ นับได้ว่าเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา แตกต่างกับการประเมินอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีวิธีประเมินมูลค่าที่แน่นอนทั้งราคาตลาดและราคากลางทำให้สามารถลดข้อขัดแย้งระหว่างเจ้าของกิจการกับสถาบันการเงินได้ ดังนั้น ผู้จัดทำจึงได้นำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนี้

4.1 อุปสรรคการจดทะเบียนหลักประกันตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ใช้กับเครื่องหมายการค้าที่ได้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าแล้ว¹ เนื่องจาก เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้ว ย่อมมีสิทธิตามกฎหมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) ที่จะใช้เครื่องหมายการค้านั้น รวมทั้งมีสิทธิที่จะห้ามไม่ให้บุคคลอื่นใช้คำหรือเครื่องหมายการค้าที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายกัน สิทธิในการอนุญาตให้คนอื่นใช้เครื่องหมายการค้า สิทธิในการโอนสิทธิในเครื่องหมายการค้า รวมทั้งสิทธิในการฟ้องคดี เพื่อป้องกันการละเมิดและเรียกค่าสินไหมทดแทน

ขั้นตอนการขอกู้เงินจากสถาบันการเงิน โดยนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกัน

¹แบบสอบถามสถาบันการเงิน

ทางธุรกิจ² เริ่มจากผู้ประกอบการที่ประสงค์จะขอกู้เงินขึ้นค่าขอกู้เงินต่อสถาบันการเงิน โดยต้องทำการจดทะเบียนหรือจดทะเบียนหรือจดทะเบียนข้อมูล เพื่อขอรับเอกสารสิทธิเพื่อขอกู้เงิน โดยต้องแนบแผนธุรกิจประกอบกับเอกสารประกอบการขอกู้เงิน ที่สามารถแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการมีขีดความสามารถในการชำระคืนได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สถาบันการเงินได้กำหนดไว้ ทั้งนี้รายละเอียดของเอกสารประกอบการขอกู้เงินขึ้นอยู่กับทางสถาบันการเงินเป็นผู้กำหนด

ภายหลังผู้ประกอบการยื่นคำขอกู้เงินกับสถาบันการเงินแล้ว สถาบันการเงินจะเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องหมายการค้าที่นำมาใช้เป็นหลักประกัน ในกรณีมีเหตุสงสัย สถาบันการเงินจะมีหนังสือสอบถามข้อมูลมายังกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เพื่อขอตรวจสอบสถานะของเครื่องหมายการค้าที่ผู้ประกอบการนำมาเป็นหลักประกันทางธุรกิจว่าข้อมูลมีความถูกต้องครบถ้วนตรงตามที่แจ้งไว้กับสถาบันการเงินหรือไม่ จากนั้นกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ จะทำการตรวจสอบสถานะของเครื่องหมายการค้าที่นำมาจดทะเบียนเพื่อทำการแจ้งผลให้สถาบันทางการเงินทราบ สถาบันทางการเงินจะเริ่มพิจารณาคำขอกู้เงินของผู้ประกอบการประกอบการพิจารณาแผนธุรกิจที่ยื่นไว้ รวมทั้งรายงานการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าที่นำมาเป็นหลักประกัน ทางธุรกิจ และมีคำสั่งอนุมัติเงินกู้ พร้อมนัดลงนามทำสัญญาหลักประกันภายในยี่สิบวันทำการนับแต่วันที่ได้รับเอกสารครบถ้วนและมีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าเสร็จสิ้น ซึ่งระยะเวลาในการประเมินแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ระยะเวลาการประเมินอยู่ที่ประมาณ 10 วันทำการ และระยะเวลาในการเสนอเพื่อรับรองการประเมินอีกประมาณ 7 วันทำการ ทั้งนี้ ระยะเวลาดำเนินการขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ยื่นคำขอกู้³ โดยระยะเวลาในการดำเนินการเริ่มนับแต่วันที่ผู้ให้หลักประกันส่งมอบเอกสารประกอบการพิจารณาแก่สถาบันการเงิน และได้มีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ครบถ้วนแล้ว ให้เป็นอำนาจของสถาบันการเงินในการอนุมัติยอดเงินกู้ กำหนดอัตราดอกเบี้ย ซึ่งในส่วนของอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้ขึ้นอยู่กับราคาประเมินและอัตราความเสี่ยงที่สถาบันการเงินประเมินจากโครงการที่เสนอมา

ขั้นตอนการพิจารณาให้สินเชื่อ⁴ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะมีส่วนในการเข้ามา

² สำนักส่งเสริมและบริการวิชาการพระจอมเกล้าลาดกระบังและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง. (2550). รายงานฉบับสมบูรณ์ การติดตามผลและการศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน. หน้า 37-38.

³ แบบสอบถามสถาบันการเงิน

⁴ สำนักส่งเสริมและบริการวิชาการพระจอมเกล้าลาดกระบังและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 38.

ตรวจสอบสถานะของทรัพย์สินทางปัญญาที่ยื่นขอคุ้มครองและเป็นที่ยอมรับให้แก่สถาบันการเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้านั้นๆ เมื่อสถาบันการเงินและผู้ประกอบการได้เข้าทำสัญญาหลักประกันแล้ว สถาบันการเงินจะแจ้งให้ให้ผู้ประกอบการทำการยื่นคำขอขึ้นทึกข้อมูลหลักประกันลงในทะเบียนเครื่องหมายการค้า โดยผู้รับหลักประกัน (สถาบันการเงิน) เป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน, เปลี่ยนแปลง, ยกเลิกสัญญาหลักประกันทางธุรกิจผ่านระบบการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจทางอินเทอร์เน็ต จากนั้นเจ้าพนักงานทะเบียนผู้รับคำขอจะทำการตรวจพิจารณาคำขอจดทะเบียน โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาจะเป็นผู้ตรวจสอบและบันทึกข้อมูลการใช้เครื่องหมายการค้าเป็นหลักประกันลงในทะเบียนเครื่องหมายการค้า หนังสือสำคัญและฐานข้อมูลของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากมีคำสั่งอนุญาตให้จดทะเบียนจะมอบหลักฐานการรับแจ้งการบันทึกข้อมูลและหนังสือสำคัญที่ได้บันทึกการเป็นหลักประกัน จากนั้นจะมีคำสั่งให้ชำระค่าธรรมเนียม จากนั้นเป็นหน้าที่ของผู้รับหลักประกันต้องชำระค่าธรรมเนียมและแจ้งการชำระต่อเจ้าพนักงานทะเบียน เพื่อมีคำสั่งอนุมัติคำขอจดทะเบียน ออกใบตั้งชำระค่าธรรมเนียมและแจ้งผลการจดทะเบียน เพื่อให้ผู้ขอรับหลักประกันนำไปแสดงต่อสถาบันการเงินและขอเบิกเงินตามสัญญาผู้ เมื่อเปรียบเทียบกับหลัก Floating Charge ของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นต้นแบบของสัญญาหลักประกันการชำระหนี้ด้วยทรัพย์สิน พบว่าหลักกฎหมายอังกฤษมิได้กำหนดให้ผู้สัญญาต้องทำหลักฐาน เป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อนายทะเบียน โดยกำหนดเพียงว่าสามารถทำได้หากทำได้ การดำเนินการจดทะเบียนตามหลัก Floating Charge มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. การจดทะเบียนลงในสมุดทะเบียนบริษัททุกหนี้ การไม่จดทะเบียนที่บริษัททุกหนี้ไม่ทำให้ Floating Charge เสียไป เพียงแต่ทำให้เจ้าหน้าที่ของบริษัททุกหนี้ที่เกี่ยวข้องมีความผิดและถูกปรับเท่านั้น

2. ยื่นรายการเพื่อจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ภายใน 21 วัน นับแต่วันทำสัญญา หลังจากจดทะเบียนต่อนายทะเบียนแล้ว นายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองการจดทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานว่าบริษัทได้จดทะเบียนแล้ว แม้จะมีรายการจดทะเบียนไม่ครบถ้วนทั้งหมด ห้ามผลต่อหนังสือรับรองไม่ หรือในกรณีของหลัก Uniform Commercial Code Article 9 ของสหรัฐอเมริกา ก็มิได้มีการกำหนดให้ผู้สัญญาต้องทำ Security Agreement ในทุกกรณี การจดทะเบียนหลักประกันเป็นขั้นตอนหลังจากผู้รับหลักประกันทำสัญญาหลักประกันการชำระหนี้กับผู้ให้หลักประกันแล้ว

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์. เรียนรู้กับกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจขั้นตอนและกำหนดเวลาแล้วเสร็จ. (ออนไลน์). ค้นหาค้นได้จาก : <http://www.dbd.go.th/main.php?filename=secured>

ซึ่งการทำสัญญาหลักประกันจะมีผลใช้บังคับระหว่างคู่สัญญา แต่การจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน มีผลใช้ยื่นต่อบุคคลภายนอก การทำ Perfection มีอยู่ 4 วิธี ซึ่งสามารถเลือกใช้วิธีใด วิธีหนึ่งก็ได้ หลัก Title Transfer Security ถือเป็นไปตามข้อตกลงของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ไม่มีระบบทะเบียน ใดๆ บังคับคู่สัญญาให้ต้องไปดำเนินการ เพียงแต่เจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องโอนกรรมสิทธิ์ ในทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้ หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เครื่องหมายการค้าที่ นำมาเป็นหลักประกันจะตกแก่เจ้าหนี้ผู้รับหลักประกันทันที จากการวิเคราะห์ ผู้จัดทำเห็นว่า ขั้นตอน การขอจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นหลักประกันทางธุรกิจ เป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิด ลิทธิในการใช้ยื่นต่อบุคคลภายนอก เช่นเดียวกับการขั้นตอนการทำสัญญาหลักประกันการชำระหนี้ ด้วยทรัพย์สินตามหลัก UCC Article 9 ของสหรัฐอเมริกา รวมถึงการจดทะเบียนตามหลัก Floating Charge ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบข้อความที่จดทะเบียนได้ เท่านั้น การกำหนดขั้นตอนการจดทะเบียนที่ยู่ยากซับซ้อนจะก่อให้เกิดความล่าช้าในการ ปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ประกอบการเสียเปรียบในการประกอบธุรกิจ

4.2 ปัญหารายละเอียดการจดทะเบียนหลักประกันตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ

พ.ศ. 2558 ที่มีรายละเอียดมาก

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ของประเทศไทย บัญญัติไว้ในมาตรา 18 กำหนดว่าการจดทะเบียนพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- 1) วัน เดือน ปีและเวลาที่จดทะเบียน
- 2) ชื่อและที่อยู่ของลูกหนี้และผู้ให้หลักประกัน
- 3) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับหลักประกัน
- 4) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้บังคับหลักประกันซึ่งยินยอมเป็นผู้บังคับหลัก และอัตราหรือจำนวนค่าตอบแทนผู้บังคับหลักประกันในกรณีที่น่ากิจการมาเป็นหลักประกัน
- 5) หนี้ที่กำหนดให้มีประกันการชำระ
- 6) รายละเอียดของทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน หากเป็นทรัพย์สินที่มีทะเบียนให้ระบุ ประเภทของทะเบียน หมายเลขทะเบียน และนายทะเบียนไว้ด้วย หากเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้ หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ ให้ระบุประเภท ปริมาณและมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวไว้ ด้วย
- 7) ข้อความซึ่งแสดงว่าผู้ให้หลักประกันตราทรัพย์สินที่ระบุในรายการจดทะเบียนไว้แก่ ผู้รับหลักประกันเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้

8) จำนวนเงินสูงสุดที่ตกลงใช้ทรัพย์สินเป็นประกัน

9) เหตุบังคับหลักประกันตามสัญญา

ให้อธิบัตริกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นเจ้าพนักงานทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 15) ให้เจ้าพนักงานทะเบียนรับจดทะเบียน แก้ไขรายการจดทะเบียน หรือยกเลิกการจดทะเบียนสัญญาหลักประกันทางธุรกิจตามข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียน ในกรณีข้อมูลที่ได้จากการรับแจ้งจากผู้มีหน้าที่ดำเนินการทางทะเบียนไม่ครบถ้วน เจ้าพนักงานทะเบียนต้องไม่รับจดทะเบียน แก้ไขรายการจดทะเบียน หรือยกเลิกการจดทะเบียนสัญญาหลักประกัน และเมื่อได้รับจดทะเบียนแก่ผู้ให้หลักประกันแล้ว ให้ถือว่าผู้รับหลักประกันเป็นเจ้าหนี้มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

ซึ่งจากการพิจารณาในส่วนของการรับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 นั้น ผู้จัดทำเห็นว่า ข้อมูลที่ต้องระบุไว้ในรายการจดทะเบียนมีรายละเอียดมากจนเกินไป อีกทั้งผลของการระบุข้อมูลในรายการจดทะเบียนไม่ครบถ้วนกำหนดให้เจ้าพนักงานทะเบียนไม่รับจดทะเบียนหลักประกันการชำระหนี้ ผู้รับหลักประกันจึงไม่ใช่ว่าเจ้าหนี้ มีประกันตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย ซึ่งในกรณีที่มีการนำทรัพย์สินสิ่งหนึ่งตราไว้เป็นประกันการชำระหนี้แก่ผู้รับประกันหลายราย ให้ถือลำดับผู้รับหลักประกัน เรียงตามวันและเวลาที่ได้รับการจดทะเบียน โดยผู้รับหลักประกันที่ได้รับการจดทะเบียนก่อนมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อน ผู้รับหลักประกันที่จดทะเบียนภายหลัง หากมีการนำทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน ไปจำนองเป็นประกันการชำระหนี้ด้วย ให้ถือลำดับผู้รับหลักประกันและผู้รับจำนองเรียงตามวันและเวลาที่ได้รับการจดทะเบียน โดยผู้รับหลักประกันหรือผู้รับจำนองที่ได้รับการจดทะเบียนก่อนมีสิทธิได้รับชำระหนี้ก่อนผู้รับหลักประกันหรือผู้รับจำนองที่จดทะเบียนภายหลัง แตกต่างจากการจดทะเบียนตามหลัก UCC Article 9 ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งกำหนดให้การดำเนินการจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน UCC Article 9 (Secured Transaction) แห่ง Uniform Commercial Code เป็นการจดทะเบียนทางทะเบียน โดยคู่สัญญาต้องเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้การทำสัญญาหลักประกันการชำระหนี้ มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย เปรียบเสมือนเป็นการบอกกล่าวว่าได้มีการก่อหลักประกันการชำระหนี้ โดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สินเกิดขึ้นแล้ว และใครเป็นผู้มีสิทธิเหนือหลักประกัน ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญอันเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น ผู้ให้หลักประกัน ผู้รับหลักประกัน และบุคคลภายนอก สัญญาที่ทำขึ้นระหว่างผู้รับหลักประกันและผู้ให้หลักประกัน ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อลูกหนี้หรือผู้รับมอบอำนาจ โดยตาม UCC Article 9 บัญญัติเพียงว่าให้มีข้อมูลโดยสังเขปที่สัญญาต้องมีการระบุถึง ได้แก่

- ก. ทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันและการกำหนดมูลค่าหลักประกัน (Value)
- ข. ข้อตกลงที่คู่สัญญาตกลงกันในการทำสัญญาหลักประกัน
- ค. ต้องมีชื่อและที่อยู่ของเจ้าหนี้ลูกหนี้

การทำ Perfection หรือการทำให้มีสิทธิบริบูรณ์เป็นขั้นตอนภายหลัง Security Interest แล้วซึ่งหากไม่มีการทำ Perfection จะมีผลอย่างไรได้เฉพาะระหว่างเจ้าหนี้ลูกหนี้เท่านั้น การทำ Perfection จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้สิทธิของเจ้าหนี้มีผลบริบูรณ์ สามารถอ้างยับยั้งบุคคลภายนอกได้ การทำ Perfection โดยการยื่น Financing Statement เป็นการยื่นเอกสารต่อหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขอรับจดทะเบียนหรือรับแจ้งเอกสารซึ่งรายละเอียดใน Financing Statement ไม่จำเป็นต้องมีรายละเอียดครบถ้วนเหมือนในรายการทรัพย์สิน Security Interest ซึ่งผลจากการทำ Perfection ทำให้มีผลสมบูรณ์ต่อบุคคลภายนอก เจ้าหนี้ ที่ทำ Perfection ก่อน ย่อมมีสิทธิดีกว่าเจ้าหนี้ที่ทำ Perfection ในลำดับถัดมา

ในส่วนของภาระหนี้แบบลอย (Floating Charge) ของประเทศอังกฤษ การดำเนินการจดทะเบียนตามหลัก Floating Charge มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การจดทะเบียนในสมุดทะเบียนของบริษัทลูกหนี้ โดยบริษัทลูกหนี้ต้องเก็บรักษาสมุดทะเบียนไว้ ณ สำนักงานที่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทลูกหนี้
- 2) การจดทะเบียนต่อนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติ Companies Act 1985 ปัจจุบันคือ Companies Act 2006 โดยมาตรา 860 (7) กำหนดรายการจดทะเบียน ได้แก่ ทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน จำนวนเงินประกัน และชื่อเจ้าหนี้ที่มีสิทธิในหลักประกัน จากนั้นนายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองการจดทะเบียน เพื่อเป็นหลักฐานว่าบริษัทลูกหนี้ได้จดทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว แม้ว่ารายการจะไม่ถูกต้องทั้งหมดก็ไม่มีผลในการรับรอง ในการนี้บริษัทลูกหนี้ต้องดำเนินการจดทะเบียนภายใน 21 วัน นับแต่ก่อให้เกิดหลักประกันหรือวันที่เข้าถือสิทธิในทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันตามมาตรา 870 อย่างไรก็ตามการดำเนินการจดทะเบียนตามหลัก Floating Charge มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

ประการแรก เพื่อเป็นการบอกกล่าวแก่บุคคลภายนอกให้ทราบ โดยปริยาย ว่าบริษัทลูกหนี้ได้นำทรัพย์สินขึ้นใดมาเป็นหลักประกันชำระหนี้ในรูปแบบ Floating Charge โดยบุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบรายละเอียดได้ที่สำนักงานหรือบริษัทของลูกหนี้ รวมตลอดถึงการคัดลอกข้อความที่แสดงถึงหลักประกันได้ การจดทะเบียนมิได้ถือเป็นการแจ้งให้ทราบถึงสาระสำคัญของข้อตกลงในสัญญาหลักประกัน Floating Charge

ประการที่สอง เพื่อให้การประกันการชำระหนี้ในรูปแบบ Floating Charge มีผลใช้บังคับกับผู้ชำระบัญชี ผู้จัดการมรดกไม่มีพินัยกรรม และเจ้าหนี้รายอื่น

การจดทะเบียนตามหลัก Floating Charge เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับบุคคลภายนอกสามารถตรวจสอบข้อความที่จดทะเบียนได้ ซึ่งการไม่จดทะเบียนที่บริษัทลูกนี้ไม่ทำให้สัญญาการประกันการชำระหนี้เสียไป คงมีผลเพียงว่าเจ้าหน้าที่ของบริษัทลูกนี้ที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนอาจมีความผิดและถูกปรับเท่านั้น กรณีการจดทะเบียนต่อนายทะเบียน นายทะเบียนจะออกหนังสือรับรองการจดทะเบียนเพื่อเป็นหลักฐานว่าบริษัทได้จดทะเบียนหลักประกันการชำระหนี้ตามที่กฎหมายกำหนดบังคับไว้แล้ว แม้ว่ารายการจดทะเบียนไม่ถูกต้องทั้งหมดก็ไม่ส่งผลต่อหนังสือรับรองแต่อย่างใด

การนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกันในการชำระหนี้โดยไม่จำเป็นต้องส่งมอบการครอบครองให้แก่เจ้าหนี้ ตามกฎหมายญี่ปุ่นพิจารณาได้จาก Title Transfer Security ถือเป็นไปตามข้อตกลงของกลุ่มสัญญาทั้งสองฝ่าย ไม่มีระบบทะเบียนใดๆ บังคับคู่สัญญาให้ต้องไปดำเนินการ เพียงแต่เจ้าของเครื่องหมายการค้าต้องโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้ แต่ลูกหนี้ยังคงมีสิทธิครอบครองและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินที่เอามาเป็นหลักประกันได้ เครื่องหมายการค้าที่นำมาเป็นหลักประกันมีลักษณะเป็นทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง จึงมีความจำเป็นต้องระบุในสัญญาว่าเป็นเครื่องหมายการค้าตัวใด หากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เครื่องหมายการค้าที่นำมาเป็นหลักประกันจะตกแก่เจ้าหนี้ผู้รับหลักประกันทันที ลูกหนี้ไม่มีสิทธิในเครื่องหมายการค้าอื่นอีกต่อไป จนกว่าจะได้ทำการชำระหนี้ตามสัญญา การนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามหลักกฎหมายญี่ปุ่น Title Transfer Security แม้จะไม่ได้จดทะเบียนก็มีผลใช้บังคับได้ตามกฎหมาย

จากการที่ได้พิจารณาและวินิจฉัยหลักการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจตามหลักกฎหมาย Uniform Commercial Code UCC Article 9 ของสหรัฐอเมริกา การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นหลักประกันตามหลักประกันการชำระหนี้ตามหลัก Floating Charge ของประเทศอังกฤษ และการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าเป็นหลักประกันการชำระหนี้ตามหลักกฎหมายญี่ปุ่น พบว่ากฎหมายกำหนดให้มีการระบุข้อมูลพอสังเขป ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนทั่วไปสามารถทราบว่าทรัพย์สินดังกล่าวมีการจดทะเบียนเป็นหลักประกันการชำระหนี้แล้วเท่านั้น

4.3 ปัญหาบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าที่นำมาใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ

วัตถุประสงค์ของการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า มักเกิดขึ้นเมื่อผู้ประกอบการต้องการทราบว่า เครื่องหมายการค้าของตนมีมูลค่าทางการตลาดในจำนวนเท่าใด ด้วยเหตุผลและ

วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเพื่อการซื้อขาย เพื่อการประกันภัย เพื่อนำมาใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจ หรือเพื่อการเสียดาย ดังนั้น การขอรับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าของผู้ประกอบการนับเป็นส่วนที่สำคัญอย่างมากในการขอรับหลักประกันทางธุรกิจตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ เมื่อผู้ประกอบการรู้มูลค่าเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงแล้วย่อมสามารถวางแผนการต่างๆ ในการใช้ประโยชน์จากเครื่องหมายการค้าเหล่านั้นๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าในบทที่ 2 พบว่า สิทธิในเครื่องหมายการค้า นับเป็นทรัพย์สินทางปัญญาอย่างหนึ่ง เป็นทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่างตามมาตรฐานการบัญชี (ฉบับที่ 51) ซึ่งไม่ใช่ทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ตามประมวลแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าจึงมีความแตกต่างกับการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่มีรูปร่างอย่างมาก เมื่อผู้จัดทำได้ทำการตรวจสอบไปยังสถาบันการเงินผู้รับหลักประกัน พบว่า สถาบันการเงินมีบริษัทเอกชนเป็นผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินกว่า 18 ราย แต่สถาบันการเงินจะใช้บริการบริษัทเอกชนผู้ประเมินมูลค่าทรัพย์สินจากบริษัทในเครือที่สถาบันการเงินกำหนดเท่านั้น โดยส่วนใหญ่บริษัทผู้ประเมินจะมีความเคยชินกับการประเมินมูลค่าทรัพย์สินจำพวกอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์สินที่จับต้องได้ อย่างเช่น บ้าน ที่ดิน อาคารชุด การนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจ ถือเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย เนื่องจากในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการทางสถาบันการเงินจะพิจารณาจากความเป็นไปได้ในการดำเนินธุรกิจ การสร้างรายได้ในอนาคตของผู้ประกอบการ รวมถึงความเหมาะสมของแผนงานใช้เงิน ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ โดยดูจาก “แผนธุรกิจ” (Business plan หรือ Proposal) ซึ่งมีองค์ประกอบของดัชนีตัวชี้วัดมูลค่าเครื่องหมายการค้าไม่ว่าจะเป็นแผนการผลิต แผนการตลาด การประเมินค่าใช้จ่าย รายได้ที่จะได้รับ⁶ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นหลักเกณฑ์ที่นำมาพิจารณาทั้งสิ้น นอกจากนี้ ผู้จัดทำพบว่า ผู้ประเมินมีปัญหาด้านข้อจำกัดในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาการประเมินมูลค่า นับเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งของประเทศไทย ทำให้การประเมินไม่ได้รับความเชื่อถือและไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ข้อมูลที่มีจึงอาจถูกบิดเบือนจากความเป็นจริง จนอาจนำไปสู่การฉ้อฉลได้ โดยง่ายแตกต่างจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศ ที่มีการนำเอาทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจอย่างแพร่หลายทำให้สามารถหาราคอ้างอิงในการประเมินมูลค่าได้โดยง่ายจากตลาดหลักทรัพย์ มักเป็นราคาที่ปรากฏในตลาดต่อรอง OTC (Over the Counter) เช่น ตลาด

⁶สำนักส่งเสริมและบริการวิชาการพระจอมเกล้าลาดกระบังและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 2. หน้า 36-37.

NASDAQ ซึ่งเป็นตลาดการซื้อขายหุ้นทางเทคโนโลยี รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา

4.4 ปัญหาวิธีการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับเครื่องหมายการค้า

เนื่องจากตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 มาตรา 18 ระบุว่า การจดทะเบียนพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ อย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

- 1) วัน เดือน ปีและเวลาที่จดทะเบียน
- 2) ชื่อและที่อยู่ของลูกหนี้และผู้ให้หลักประกัน
- 3) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับหลักประกัน
- 4) ชื่อและที่อยู่ของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้บังคับหลักประกันซึ่งยินยอมเป็นผู้บังคับหลักและอัตราหรือจำนวนค่าตอบแทนผู้บังคับหลักประกันในกรณีที่น่ากิจการมาเป็นหลักประกัน
- 5) หน้าที่กำหนดให้มีประกันการชำระ
- 6) รายละเอียดของทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน หากเป็นทรัพย์สินที่มีทะเบียน ให้ระบุประเภทของทะเบียน หมายเลขทะเบียน และนายทะเบียนไว้ด้วย หากเป็นสังหาริมทรัพย์ ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจให้ระบุประเภท ปริมาณและมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวไว้ด้วย
- 7) ข้อความซึ่งแสดงว่าผู้ให้หลักประกันตราทรัพย์สินที่ระบุในรายการจดทะเบียนไว้แก่ผู้รับหลักประกันเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้
- 8) จำนวนเงินสูงสุดที่ตกลงใช้ทรัพย์สินเป็นประกัน
- 9) เหตุบังคับหลักประกันตามสัญญา

ซึ่งเมื่อได้พิจารณาประเด็นปัญหानุมาตรา 6 บัญญัติว่า “รายละเอียดของทรัพย์สินที่ใช้เป็นหลักประกัน หากเป็นทรัพย์สินที่มีทะเบียนให้ระบุประเภทของทะเบียน หมายเลขทะเบียน และนายทะเบียนไว้ด้วย หากเป็นสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ให้หลักประกันใช้ในการประกอบธุรกิจ ให้ระบุประเภท ปริมาณและมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวไว้ด้วย” การจดทะเบียนจัดทำขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองแก่ผู้รับหลักประกัน อีกทั้งการประเมินมูลค่าทรัพย์สินเป็นสิ่งสำคัญที่พึงต้องกระทำตามข้อบังคับของกระทรวงพาณิชย์ จึงมีความจำเป็นต้องมีรายการจดทะเบียนเกี่ยวกับมูลค่าทรัพย์สินไว้ด้วย ดังนั้น พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 จึงควรกำหนดวิธีการประเมินมูลค่าหลักประกันไว้เป็นการเฉพาะ ว่าทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภทควรใช้หลักการประเมินมูลค่าโดยวิธีใด ซึ่งวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นที่ยอมรับตามหลักสากลมี 3 วิธี ได้แก่

การประเมินจากต้นทุน (Cost Approach) การประเมินจากราคาตลาด (Market Approach) และการประเมินจากรายได้ (Income Approach)

ในส่วนของ การประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าของประเทศไทยนั้น นับได้ว่าการนำเครื่องหมายการค้ามาเป็นหลักประกันทางธุรกิจ ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 ถือเป็นสิ่งใหม่ ในส่วนของการประเมินมูลค่าทรัพย์สินถือได้ว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างสูงที่จะทำให้ผู้ให้หลักประกันที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เข้าถึงหลักประกัน ซึ่งวิธีการประเมินของประเทศไทยที่เป็นหลักการพื้นฐานที่ใช้ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาทั่วไปไว้ 3 วิธี คือ วิธีการประเมินจากต้นทุน (cost approach) วิธีการเปรียบเทียบราคาตลาด (Market approach) และวิธีการพิจารณาจากรายได้ (Income approach) เช่นเดียวกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ใช้ทฤษฎีดั้งเดิมในการกำหนดราคาสินค้า โดยเชื่อว่าราคาที่เป็นธรรมนำไปสู่ต้นทุนที่เป็นธรรม จึงกำหนดให้เครื่องหมายการค้าเป็นทรัพย์สินไม่มีตัวตน โดยกำหนดวิธีการประเมินที่เป็นหลักการพื้นฐานที่ใช้ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาทั่วไปไว้ 3 วิธี คือ วิธีการประเมินจากต้นทุน (cost approach) วิธีการเปรียบเทียบราคาตลาด (Market approach) และวิธีการพิจารณาจากรายได้ (Income approach) เช่นเดียวกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าของประเทศไทย

จากการศึกษาวิธีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า ผู้จัดทำพบว่า การประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าด้วยวิธีเปรียบเทียบตลาดไม่มีความเหมาะสมกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าของประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยไม่มีข้อมูลทางการตลาดที่จะสามารถนำมาเปรียบเทียบกับเครื่องหมายการค้าประเภทอื่นๆ ได้เหมือนอย่างประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นวิธีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าที่เหมาะสมกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า คือ วิธีประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด เนื่องจากมีการไหลเวียนของกระแสเงินสดตลอดอายุการใช้งานของเครื่องหมายการค้าต่างๆ แตกต่างกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่เหมาะสมกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าแบบวิธีการเปรียบเทียบราคาตลาด เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการทำธุรกิจอย่างแพร่หลาย ทำให้สามารถหาราคอ้างอิงในการประเมินมูลค่าได้จากตลาดหลักทรัพย์ มักเป็นราคาที่ปรากฏในตลาดต่อรอง OTC (Over the Counter) เช่น ตลาด NASDAQ ซึ่งเป็นตลาดการซื้อขายหุ้น ทางเทคโนโลยี รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในลักษณะเดียวกันหรือเทียบเคียงกัน เพื่อคำนวณหามูลค่าของธุรกิจ วิธีการกำหนดมูลค่าในรูปของมูลค่าทางธุรกิจแบบวิธีการเปรียบเทียบตลาด เป็นวิธีการที่นักลงทุนหรือกองทุน จากต่างประเทศ ซึ่งมีความสนใจใน

ธุรกิจด้านทรัพย์สินทางปัญญาของผู้ประกอบการในการนำมาใช้ในการเข้าร่วมทุนในธุรกิจไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของหุ้นส่วน (Partnership) หรือการร่วมทุน (Joint Venture)

ดังนั้น ผู้จัดทำเห็นว่ากรมทรัพย์สินทางปัญญาควรมีการออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับวิธีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 โดยกำหนดวิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่นำมาเป็นหลักประกันไว้เป็นการเฉพาะ ว่าทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภทควรใช้หลักการประเมินมูลค่าโดยวิธีใด วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปมี 3 วิธีหลัก คือ

1. การประเมินจากต้นทุน (Cost Approach)
2. การประเมินจากราคาตลาด (Market Approach)
3. การประเมินจากรายได้ (Income Approach)

เนื่องจากในแต่ละวิธีมีหลักเกณฑ์ในการคำนวณ มีเงื่อนไขและข้อจำกัด ข้อได้เปรียบและความเหมาะสมในการนำไปใช้ที่แตกต่างกัน โดยผู้ประเมินควรเลือกใช้การประเมินอย่างน้อยสองวิธี โดยอาจกำหนดให้วิธีใดวิธีหนึ่งเป็นวิธีการประเมินหลัก และกำหนดให้วิธีอื่น เป็นการประเมินรอง ทั้งนี้ เพื่อสามารถนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและใช้ตรวจสอบร่วมกัน จากการศึกษาวิธีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าในบทที่ 2 พบว่า การประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าด้วยวิธีรายได้เป็นการพิจารณาถึงศักยภาพและการสร้างรายได้ตลอดอายุของเครื่องหมายการค้า เนื่องจากมีการนำหลักเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์และสถิติมาช่วยในการหามูลค่า ผู้จัดทำจึงเห็นว่าความน่าเชื่อถือสูงกว่าวิธีการเปรียบเทียบราคาตลาดและด้วยวิธีต้นทุน ดังนั้น วิธีการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้าจากรายได้จึงน่าจะเป็นการสะท้อนมูลค่าของเครื่องหมายการค้าได้ดีที่สุด นอกจากนี้ ในการประเมินทุกครั้ง ควรกำหนดให้ผู้ประเมินระบุถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อให้การคิดคำนวณและกำหนดค่าอนุญาตให้ใช้สิทธิ เพื่อใช้ประกอบการขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน และเพื่อจัดทำรายงานสถานภาพทางการเงิน เพื่อใช้ประกอบการแลกเปลี่ยนซื้อขาย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการหาแนวทางการประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาที่นำมาใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการส่งเสริมการทรัพย์สินทางปัญญามาใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม

4.5 บทสรุป

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 นับได้ว่าเป็นเครื่องมือใหม่ในวงการกฎหมายที่ถูกจับตามองถึงการบังคับใช้กฎหมายในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ อันจะมีส่วนทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายมากขึ้น ซึ่งจากการวิเคราะห์

พระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 พบว่ายังมีหลักเกณฑ์บางประการที่เป็นปัญหา และเป็นอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ

- (1) ปัญหาเกี่ยวกับขั้นตอนการจดทะเบียนหลักประกันที่ยุงยาก
- (2) ปัญหาเกี่ยวกับรายละเอียดการจดทะเบียนหลักประกันที่มีรายละเอียดมาก และผลจากการที่ผู้ให้หลักประกันระบุข้อมูลในรายการจดทะเบียนไม่ครบถ้วน มีผลทำให้เจ้าพนักงานทะเบียนไม่รับจดทะเบียนหลักประกันการชำระหนี้ ผู้รับหลักประกันจึงไม่ใช่เจ้าหนี้ประกัน
- (3) ปัญหาด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินมูลค่าเครื่องหมายการค้า
- (4) ปัญหาวิธีการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมกับเครื่องหมายการค้า รายละเอียดตามที่จัดทำได้เสนอไปแล้วข้างต้น ปัญหาดังกล่าวนับเป็นอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพอันควรได้รับการแก้ไข